

TLMAČSKÉ ECHO

Číslo 1

Ročník 14. jún 2021

SLOVO PRIMÁTORA

Milí Tlmačania,

Tradične sa Vám prihovám zo stránok Tlmačského echa. Výnimkou nie je ani toto preddovolenkové obdobie. Máme za sebou náročné časy a ani teraz sme sa ešte úplne nevymanili spod chápadiel už rok a pol trvajúcej pandémie. Každým dňom nás teší ubúdajúci počet nakazených ochorením COVID-19, pribúdajúci počet zaočkovaných, čo však neteší, je akýkoľvek počet zomrelých a to nielen na COVID-19. Aj Mesto Tlmače zasiahla silná vlna zomrelých na toto ochorenie na prelome rokov 2020 - 2021. Podľahli mu nielen starší, aj ľudia v produktívnom veku. Nech už sú názory na ochorenie akékoľvek, mesto Tlmače zvolilo cestu pomoci pri plnení opatrení a tak sme v rozmachu druhej vlny zriadili testovacie miesta na COVID-19. Výsledky a počty zúčastnených potvrdili, že toto rozhodnutie bolo správne a my sme na 15 týždňov poskytli službu našim občanom, aby výkon svojich každodenných povinností mohli realizovať bezpečne a v rámci ochrany zdravia svojho aj svojich blízkych. Z tohto miesta sa chcem opäť veľmi pekne poďakovať všetkým, ktorí sa na toto obdobie stali aktívnou súčasťou testovacích a prípravných tímov: lekárov, zdravotný personál, administratívny personál, dobrovoľníkov, príslušníkov Armády SR, či zamestnancov MsÚ. Všetci fungovali na maximum, za hranicu svojich osobných možností. VĎAKA.

Mojim osobným pránim je, aby sme sa aj naďalej k tejto veci stavali zodpovedne. Naše spoločné rodinné letné dovolenkové chvíle si užívali zodpovedne k vlastnému zdraviu, neohrozovali seba a okolie a aby sme sa po dovolenkách všetci vrátili do normálnych pracovných kolají, do bežného života, ktorý sme si užívali pred pandemiou, neobmedzovaní a neohrozovali ďalšími jej vlnami.

K normálnemu chodu nášho života chce prispieť aj mesto Tlmače. V čase leta a letných prázdnin si pre Vás pripravilo kopu tradičných podujatí, organizovaných v exteriéri. Začneme dobročinnou akciou v júli

Foto: Ing. Jaroslav Burjaniv

Behom na Plešovicu pre Matúška. Tradične sa bude konať Letné kino na amfiteátri, Cyklistické preteky, Tlmačský polmaratón, Tlmačský kotlík a možno Vás prekvapíme aj nejakým koncertom, plným skvelej hudby.

Chcem sa poďakovať za doterajšiu prácu a činnosť všetkým našim príspevkovým a rozpočtovým organizáciám, Službám mesta Tlmače za ich sústavnú prácu aj počas prísnych opatrení. Želám Vám všetkým zaslužený oddych a energiu do ďal-

šej práce pre rozvoj nášho mesta.

Milí Tlmačania, neostáva mi iné iba Vám k nadchádzajúcemu obdobiu zaželať pekné chvíle, plné oddychu, aktívneho pohybu, kopec zážitkov a príjemných chvíľ strávených sa spoločných rodinných cestách a stretnutiach s priateľmi. Načerpajte silu a motiváciu do ďalšieho obdobia, ktoré veríme, príde veselšie a optimistickejšie ako to predchádzajúce.

Miroslav Kupčí

Naše noviny si môžete
prečítať aj online na
www.tlmackseecho.sk

Ku Dňu detí

Deti

Keby všetky deti sveta
chytili sa za rúčky,
prešli mestá, polia, lesy,
a prebehli cez lúčky,
priniesli by veľa lásky,
zastavili nepokoj,
otvárali by nám srdcia,
rozžiarili každý dom.

Pozerať na ne vlúdne,
či je zdravé, či má bôľ,
v úprimnosti, či v ťažkosti
práve dieťa je náš zdroj.

Mgr. Edita Andrášiová

Medzinárodný deň nielen pre deti

Mestské kultúrne stredisko Tlmače v spolupráci so Základnou školou Tlmače a športovými klubmi mesta Tlmače usporiadali v nedeľu 13. júna 2021 o 14:00 v areáli Základnej školy Tlmače VII. ročník Medzinárodného dňa nie len pre deti.

V toto príjemné slnečné popoludnie sa zo športového areálu Základnej školy Tlmače ozýval hlasný smiech detí, ktoré si tento deň plný hier a zábavy, zorganizovaný práve pre ne naplno užívali. Spoločnosť im okrem kamarátov a rovesníkov robili aj ich rodičia, ktorí tak svoj-

im deťom okrem sladkostí a hračiek venovali k ich sviatku aj ten najdôležitejší dar – ich čas. Spolu s deťmi sa zapájali do súťaží a aktivít, pozorovali radosť v očiach ich detí a napokon si tak tento deň užili rovnako ako oni.

(Pokračovanie na str. 1)

Hospodárenie mesta Tlmače v roku 2020 a projekty roku 2021

V čase vydania aktuálneho čísla Tlmačského echa, je mestskému zastupiteľstvu prekladaný Záverečný účet Mesta Tlmače za rok 2020. Ako si iste všetci dobre pamätáme, rok 2020 sa neniesol iba v znamení ťažkej pandemickej krízy, mesto Tlmače hospodáril v rozpočtovom provizóriu. Pandemická kríza ale

na ďalšie kapitálové, investičné výdavky v meste. Prebytkový výsledok hospodárenia však nie je iba znakom dobrého hospodárenia, je aj znakom nevyčerpania všetkých rozpočtovaných financií, ktoré si pre rôzne aktivity a činnosti v danom roku mesto predšavzalo. Aktuálnym dôvodom sú pandemic-

pečný azbest, na plne vyťaženom mestskom zemníku pod Tescom došlo k drveniu mnohých ton sute, uhradila sa mimoriadna splátka istiny termínovaného úveru. Vďaka tejto výpožičke došlo koncom roka aj k navýšeniu dlhodobu poddimenzovaného rozpočtu na vypilovanie stromov a údržbu zelene v meste. Odstránili sa pre zdravie a majetok ohrozujúce stromy, tiež stromy, ktoré v zmysle vydaného stavebného povolenia bránili k plnohodnotnej realizácii stavieb. Ich náhrada je plánovaná v tomto roku.

Pozitívny výsledok hospodárenia Mesta Tlmače za rok 2020 otvára priestor na nové aktivity a činnosti v roku 2021.

Jasné kontúry v oblasti investícií dostala výstavba Komunitného centra. V mesiaci apríl bola stavebná časť ukončená a aktuálne pre-

munitnú rehabilitáciu. Do týchto priestorov mesto plánuje presunúť aj aktivity našich dôchodcov, ktorí sú vždy svojou činnosťou zdravým príkladom komunity a spájania sa ľudí.

Ihneď za budovu nového Komunitného centra na Topoľovej ulici sa nachádza budova bývalej „šampusárne“. Iste si všetci pamätáte, že mesto Tlmače na jar 2020 získalo nenávratný finančný príspevok vo výške 1.223.875,90 € na výstavbu Denného stacionára. Aktuálne stále prebieha dlhý a náročný proces verejného obstarávania na dodávateľa diela. Pandémia spôsobila, že vysoký dopyt po stavebnej činnosti prudko navýšil ceny materiálov a činnosti v stavebníctve, preto doteraz stanovenú predpokladanú hodnotu zákazky bude potrebné navýšiť, čo však pre nás zname-

Budova Komunitného centra pred rekonštrukciou

predovšetkým provizóriom spôsobili, že samospráva počas rozpočtového provizória nemohla investovať svoje prostriedky do nových projektov. V mnohých ohľadoch v meste na toto obdobie „zastal čas“, na rad prišli iné hodnoty, do popredia sa dostali témy ako ľudský život, vzájomná pomoc, ochrana, bezpečnosť, zdravie. Ľudia sa zomkli a hľadali spoločnú ochranu tých najzraniteľnejších. Napriek tomu sme sa koncom roka a začiatkom tohto roka nevyhli prudkému úbytku nášho obyvateľstva a to predovšetkým z dôvodu ochorenia na COVID-19. V čase provizória sme sa aj napriek tomu venovali projektom, ktoré boli schválené ešte v predchádzajúcom rozpočtovom období. Na maximum a v súlade s upravenými podmienkami čerpania rozpočtu počas pandémie, sme mohli verejné prostriedky alokovať na bežné výdavky, opravy a údržby mestského majetku. K schváleniu rozpočtu na rok 2020 došlo dňa 24. 9. 2020 na zasadnutí Mestského zastupiteľstva. Rozpočet na tento rok preto mohol nabráť konkrétne kontúry a samospráva opäť mohla naplniť svoje jednoznačné poslanie a tým je rozvoj mesta. Záverečný účet mesta teda mohol naplniť svoj obsah a konštatovať, že mesto v roku 2020 hospodáril s prebytkom v sume 445. 864,45 €. O ich použití rozhoduje mestské zastupiteľstvo. Býva zvykom, že sa dané prostriedky presunú do rezervného fondu pre nasledujúce obdobie a budú použité

Komunitné centrum po dokončení stavebných prác

ká kríza a samozrejme rozpočtové provizorium, ktoré na dlhé mesiace ochromilo investičný chod mesta. Zároveň však dokazuje, že mesto hospodári obozretne, s prihliadnutím na percentuálne plnenia jednotlivých rozpočtových položiek.

Predmetom posledných rokovaní mestského zastupiteľstva v roku 2020 bolo prijatie návratnej finančnej výpomoci v sume 77 491 €, ktorá bola poskytnutá z Ministerstva financií SR na výkon samosprávnych pôsobností z dôvodu kompenzácie výpadku dane z príjmov fyzických osôb v roku 2020, v dôsledku pandémie ochorenia COVID-19. Finančná výpomoc bola na konci roka použitá na nákup pivných setov, stanov, ktoré slúžia občanom na mestských podujatiach, v dolnej časti bolo zakúpené a osadené detské ihrisko, z budovy novovybudovaného Komunitného centra na Topoľovej ulici sa odstránil nebez-

bieha vnútorné vybavenie objektu. Veríme, že toto centrum už čoskoro dostane svoju finálnu podobu a bude môcť začať slúžiť svojmu cieľu: vytvárať komunitu a spájať ľudí, vykonávať komunitnú prácu a ko-

ná doterajšie verejné obstarávanie zrušiť a vypísať nové s novými podmienkami. Aj keď to pre naše mesto znamená časový posun výstavby Denného stacionára, veríme, že v jeho konečnej fáze bude zname-

Parkovisko pri bývalej IMA predajni, ktoré financuje vlastník nehnuteľnosti a realizuje SMT, p.o.

Solárna nabíjacia stanica- bude osadená na Potočnej ulici v dolnej časti Tlmáč

nať jeho kvalitnejšie prevedenie a kvalitnejšie poskytovanie služieb pre našu nielen staršiu generáciu.

Z predchádzajúceho obdobia sme zúročili dotáciu v rámci opatrení COVID- 19. Predmetom žiadosti bola výstavba verejných WC na Lipníku. Bola nám schválená vo výške 20.000 € so spoluúčasťou mesta vo výške 2220 €. V týchto dňoch už stavba hygienických zariadení stojí a ostávajú iba práce na fasáde a terénne úpravy. Nepredvídateľné práce v prípravnej fáze terénu ukrojili cca 6.000 € z nášho mestského rozpočtu, no veríme, že aj napriek tomu verejné toalety budú z dlhodobého hľadiska iba prínosom pre občanov a návštevníkov mesta a budú dôležitým článkom pri organizácii mestských podujatí.

Na konci roka 2020 prakticky počas vianočného obdobia sme riešili v objekte základnej školy v budove školskej jedálne havarijný stav kuchyne. Došlo ku kompletnej výmene elektrických rozvodov a rozvážača. Investície do tohto objektu ešte neskončili a bude potrebné nakúpiť kuchynské vybavenie v sume 10.000 €. Nové radiátory v tom čase dostala Materská škola na Novej ulici v dolnej časti, ktoré boli hradené z návratnej finančnej výpomoci.

Dlhodobý neriešený objekt ZUŠ, ktorá sídli v areáli ZŠ možno dostať príležitosť na rekonštrukciu. Vo februári sme predložili žiadosť na jej rekonštrukciu z Európskych zdrojov financovania Envirofondu.

V tomto čase čakáme na vyhlásenie výzvy z Európskych zdrojov na financovanie opatrovateľskej služby.

Dôležitou je správa, že by v rámci Plánu obnovy SR mali byť alokované prostriedky na financovanie verejných vodovodov a kanalizácie. Mesto Tlmače márne čaká na finan-

covanie dobudovania kanalizácie a výstavby ČOV v dolnej časti Tlmáč v celkovom objeme 10 miliónov eur.

V uplynulých dňoch mesto Tlmače vypracovalo projekt, ktorým sa v rámci Nadácie Pontis prihlásilo k získaniu grantu pod názvom „Solárna dobíjacia stanica Tlmače“. Získali sme sumu 5.561,78 € na vybudovanie stanice, ktorá bude slúžiť nielen cyklistom ale aj turistom a bude spájať nové aj existujúce cykloturistické trasy.

Zaujímavou myšlienkou je

v týchto dňoch výzva na podporu plnenia funkcií rodiny, v rámci ktorej je možné sa uchádzať o detské ihriská v celkovej sume do 50.000 €. Pre aktívny pohyb našich detí pripravujeme možnosti ako zriadiť park pohybu s Pumptrack dráhou a ďalšími aktivitami. Pre dospelých a nostalgicky naladených pripravujeme beachvolejbalové ihrisko.

Na námestí ulíc ČSA a Slovenská v bývalom objekte potravín IMA sa opäť otvorí predajňa potravín, v týchto dňoch prebieha pred ním

výstavba parkoviska a prístupovej komunikácie financovaná vlastníkom budovy, ktoré bude slúžiť verejnosti.

Práce a činnosti je stále veľa. Dôležitou súčasťou pri získavaní nových námetov sú vždy občania, ich podnety aj samotné angažovanie sa vo veciach verejných. Sme presvedčení preto, že spätná väzba aj v rámci konštruktívnej kritiky je kľúčová. Iba tak sa môžeme posunúť vpred a naďalej rozvíjať naše mesto.

-zkr-

Zber biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu v našom meste

Málokto vie, že až približne 40 % odpadu v nádobu na zmesový komunálny odpad, tvoria zvyšky z kuchyne. Tie je však možné vytriediť a ukladať do samostatnej nádoby na biologicky rozložiteľný kuchynský odpad pre domácnosti. Najčastejším argumentom proti jeho triedeniu je zápach. Ten sa však šíri tak či tak, či sú kuchynské zvyšky v nádobe na zmesový komunálny odpad alebo v osobitnej nádobe. Tento odpad je rozložiteľný podobne ako ten, ktorý kompostujeme. Do kuchynského odpadu však môžeme vyhadzovať aj zvyšky jedál živočíšneho pôvodu. Obce a mestá už majú od 01. 07. 2021 povinnosť zaviesť na svojom území zber biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu. Majú tak urobiť v tej časti mesta, kde sa nekompostuje, preto Mesto na začiatok zabezpečí 120-litrové nádoby pre tento druh odpadu na sídliskách, ale tiež pri rodinných domoch. Zber bude pravidelne týždenne zabezpečovať oprávnená spoločnosť. Plná nádoba bude vymenená za čistú. Kuchynský odpad z domácností bude energeticky zhodnotený v bioplynovej stanici na produkciu elektriny a tepla. Digestát, teda kvapalina, ktorá vzniká ako odpad z procesu fermentácie v bioplynovej stanici, slúži ďalej ako hnojivo. Samotný bioplyn patrí medzi obnoviteľné zdroje energie. Triedenie odpadov je nielen ekologické, pretože sa na skládku dostane až ten odpad, ktorý je nevytriediteľný, ale je aj ekonomické, keďže podľa toho, akú má mesto úroveň vytriedenia odpadov, hradí poplatok za skládovanie zmesového komunálneho odpadu. Čím je vyššia úroveň vytriedenia, tým je poplatok za skládku nižší a obec nemusí navyšovať občanom poplatok za komunálny odpad.

Služba zberu kuchynského odpadu je aktuálne v meste Tlmače v procese verejného obstarávania. Po ukončení obstarávania spoločne s oprávnenou spoločnosťou plánujeme nastaviť prvotný proces zberu a likvidácie BRKO (biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu) v meste, na základe zozbieraných dát množstva vyseparovaného a vyvezeného odpadu.

Na to však musíme založiť jednoduchý postup:

1. Až 40% odpadu z domácností tvorí BRKO
2. V domácnostiach separujeme zvyšky kuchynského odpadu do uzatvárateľných nádob
3. Vysypeme ju do zbernej nádoby v mieste bydliska
4. Zberová spoločnosť odpad vyzbiera a spracuje / raz za týždeň
5. Cisterna spolu s odpadom putuje do bioplynovej elektrárne
6. Tu sa po separácii nežiadúcich prvkov spracuje a zmení na elektrinu, teplo a výživné hnojivo

ČO so zberom kuchynských olejov?

- Doma si vysmažíme svoj obľúbený pokrm
- Vychladnutý olej zlejeme do uzatvárateľnej PET fľaše
- Odovzdáme do nádoby v mieste bydliska
- Zberová spoločnosť olej vyzbiera a spracuje
- Prefiltrovaný olej putuje cisternou do rafinérie
- V rafinérii sa spracuje na znovu použiteľnú bio-naftu

✓ **Do odpadov z kuchyne PATRIA:** šupy z čistenia zeleniny a ovocia, kávové a čajové zvyšky, vaječné škrupiny, starý chlieb, zvyšky jedla, škrupinka z orecha, vlasy, chlpy, trus malých zvierat, papierové vrecko znečistené zeleninou, ovocím, maslom, džemom, potraviny po záručnej dobe alebo inak znehodnotené, použitá papierová vreckovka a servítky a v malom množstve aj drevená vlna, novinový papier, nespracované zostatky surovín, neskonsumované zostatky pokrmov a potravín rastlinného ale i živočíšneho pôvodu, ako aj zabalené potraviny po dátume spotreby v ich bezprostrednom, prvotnom obale, ktoré vznikli z kuchýň domácností a pod.

✗ **Do odpadov z kuchyne NEPATRIA:** kamene, obväzy, cigaretové ohorky, uhynuté zvieratá, časti zvierat zabíjaných doma tzv. „domáce zakáľacky“, odpady ktoré neboli pôvodne určené na konzumáciu, či na prípravu jedla.

Veríme, že spoločnými silami sa nám úspešne podarí zaviesť aj túto povinnosť v zbere a likvidácii zmesového komunálneho odpadu.

O ďalšom postupe mesta pri zavádzaní tohto druhu zberu a likvidácii odpadu budete informovaní formou osvetu na našich internetových stránkach mesta aj formou letákov.

-zkr-

Bodka za projektom Zníženie energetickej náročnosti MŠ – Lúčík

V roku 2018 mesto Tlmače obdržalo pozitívnu správu. Bola nám schválená žiadosť o nenávratný finančný príspevok z fondov EÚ v celkovom objeme 660.000 €, ktorý pozostával z nenávratného finančného príspevku v sume 627.127 € a 33.006 €, 5%-tná spoluúčasť mesta. Objekt Materskej školy Lúčík bol v žalostnom stave. Učiteľky aj deti dlhodobo pociťovali neustále sa zhoršujúce vzduchotesniace a termoizolačné vlastnosti okien, ktoré spôsobovali zvýšené náklady na teplo. Ďalším páľčivým problémom bola zatekajúca strecha a v triedach častokrát prítomné vedrá na zachytávanie vody z pretekajúcej strechy. Teplovod medzi blokmi bol v absolútne nevyhovujúcom stave a nízka bezpečnosť elektroinštalácie ohrozovala používanie dnes bežne používaných elektronických pomôcok. Nehovoriac o stave obvodového muriva, bez tepelnej izolácie. Materská škola disponuje moderným vybavením, technikou, hračkami, ale budovy neprešli okrem výmeny niekoľkých vstupných dverí žiadnou rekonštrukciou. Preto táto obnova budov v areáli MŠ, okrem zníženia potreby energií, rozhodne zvýšila komfort vyučovacieho procesu, zdravotníckych podmienok a aj prostredia pre naše deti, učiteľky a rodičov.

Projekt zahŕňal komplex opatrení na zníženie energetickej náročnosti objektov MŠ Lúčík v Tlmačoch, ktorého súčasťou boli: zateplenie obvodových stien, hydroizolácia soklov, zateplenie striech, kompletná výmena bleskozvodov, klampiarskych prvkov, výmena všetkých výplní okien a dverí (bez žalúzií), výmena vykurovacích telies a teplovodného kanála kompletná rekonštrukcia elektroinštalácie, rekonštrukcia osvetľovacej sústavy, výmena a doplnenie svietidiel, výmena podlahovej krytiny v triedach

na prízemí, ostatné nevyhnutné súvisiace činnosti a práce súvisiace s výzvou. Predmetný objem rekonštrukcie bol nakoniec vo verejnom obstarávaní vysúťažený za nižšiu sumu 569.309,55 €, čím sa znížila aj suma finančnej spoluúčasti mesta na 28.465,48 €. Vzhľadom na dlhotrvajúce verejné obstarávanie vzniknuté dopytovaním doplnujúcich informácií rôznych uchádzačov, jeho následnej hĺbkovej kontroly zo strany riadiaceho orgánu, ceny v stavebníctve výrazne vzrástli a realizácia projektu bola ohrozená.

Vítaz na dodávateľa prejavil vôľu odstúpiť od realizácie projektu. Aj napriek všetkým týmto negatívam sa mestu podarilo začať s realizáciou. Vzhľadom na vek objektu došlo bohužiaľ postupne k odhaleniam niekoľkých nedostatkov, skrytých väd, ktoré v čase tvorby projektovej dokumentácie rekonštrukcie neboli viditeľné. Pridali sa nepresnosti v projektovej dokumentácii, a to viedlo k tomu, že mesto muselo pristúpiť k rozhodnutiu alokácie vyššieho objemu finančných prostriedkov z mestského rozpočtu. Tieto boli komunikované s poslancami mestské-

ho zastupiteľstva a obstarávateľom, vyčíslené a následne navýšený rozpočet na rekonštrukciu bol schválený mestským zastupiteľstvom. Cieľom bola vyhovujúca rekonštrukcia objektu MŠ v čase letných prázdnin, tak aby bola jej prevádzka minimálne obmedzená. Schválený finančný príspevok v sume 627.127 € a potreba rekonštrukcie materskej školy stále niekoľkonásobne prevyšovali mestom dodatočne alokované finančné prostriedky v objeme 83.000 €. Niekoľkokrát počas projektu postupné financovanie kon-

troloval riadiaci orgán Európskeho fondu regionálneho rozvoja a skonštatoval postup v súlade s podmienkami pridelenia nenávratného finančného príspevku.

Po kolaudácii rekonštruovaného objektu boli vznesené požiadavky na odstránenie drobných nedostatkov diela, ktoré však v žiadnom prípade nebránili plnému užívaniu objektu. Nedostatky aj po dohode s projektantom o kompenzácií vzniknutých nedostatkov v projekte, boli odstránené na náklady projektanta.

V súčasnosti je Materská škola

plne funkčná a neevidujú sa žiadne nedostatky spojené s rekonštrukciou v lete roku 2019.

Najdôležitejšou správou a potvrdením o správnom postupe pri rekonštrukcii MŠ Lúčík však je záverečná správa z finančnej kontroly riadiaceho orgánu na mieste po ukončení rekonštrukcie, ktorej predmetom bolo dodržiavanie podmienok na použitie verejných financií, dodržanie hospodárnosti, efektívnosti, účinnosti a účelnosti pri hospodárení s verejnými financiami a realizácie finančnej operácie alebo jej časti, správnosť a preukázateľnosť vykonávania finančnej operácie alebo jej časti, overenie skutočného dodania tovarov, poskytnutia služieb a vykonania prác, predchádzanie podvodom, nezrovnalostiam a korupcii.

Výsledkom kontroly, ktorá sa konala na mieste v máji 2021 bolo, že projekt Rekonštrukcie Materskej školy Lúčík v rámci Operačného programu Zníženie energetickej náročnosti mestských budov, bol vykonaný v súlade so zmluvnými podmienkami poskytnutia nenávratného finančného príspevku a nedochádza ku žiadnemu kráteniu poskytnutých finančných prostriedkov z EÚ a štátneho rozpočtu na obnovu objektov.

Týmto sa vedenie Mesta Tlmače ako aj zamestnanci úradu, ktorí sa na procesoch rekonštrukcie zúčastňovali, ostro ohradzuje voči anonymným pseudoinformáciám „časti poslancov Mestského zastupiteľstva v Tlmačoch“ o pochybeniach pri správe verejných financií a pri nakladaní s verejnými financiami v rámci realizácie projektu financovaného z fondov EÚ „Zníženie energetickej náročnosti MŠ Lúčík Tlmače“.

-mk-

Ako je to s mestskými športoviskami?

Na stránkach Tlmačského echa sme pred rokom priniesli informáciu ohľadom situácie so športoviskami v meste Tlmače. Priniesli sme pohľad do minulosti ale aj vtedajší stav možnosti späť získania pozemkov, na ktorých športový are-

mok pred farským kostolom na Lipníku. K takejto zámene však môže dôjsť až po znaleckom ohodnotení predmetných parciel, súkromných aj mestských. Zákon o majetku obce jasne definuje, že orgány obce a organizácie sú povinné hospodáriť

tencia stavby „tribúny“ na hlavnom ihrisku, ktorá nie je v katastri zapísaná, teda nemá vlastníka a po technickej stránke je v nevyhovujúcom stave na prevádzku. Po prevode pozemkov pod ňou, by mesto prevzalo zodpovednosť za túto budovu v celom svojom rozsahu. Náklady na prípadnú rekonštrukciu, alebo jej demoláciu, čím by bol rozpočet mesta značne a účelovo zaťažený, navyše bez toho, aby bol vlastníkom predmetnej budovy. Ďalším otáznikom sú parcely v časti pri SES Tlmače. Aktuálne je to orná pôda, ktorú v rámci svojho malého katastra mesto Tlmače vlastní. Ďalšie využiteľné pozemky k dispozícii mesto nemá. Nachádzame sa v čase, kedy po dlhom období mesto spracováva nový Územný plán mesta. Toto územie je možné v ÚP zadefinovať ako budúcu zmiešanú oblasť, čím by sme dali legitimitu variantu dané územie v budúcnosti zastávať. Na to, aby k tomu mohlo vôbec dôjsť, je nutné toto územie preklasifikovať z „E“ parciel na „C“ parcely v Katastrálnom registri mesta. Takto by jednoznačne došlo k zhodnoteniu parciel a teda aj možnosť predmetné parcely predat za vyššiu cenu.

Mesto by tak prípadným prevodom – predajom, či zámenou, získalo viac finančných prostriedkov na zveladenie a rozvoj ostatných častí mesta.

Naskytá sa teda otázka, ktorou sa musí zaoberať Mestské zastupiteľstvo či, v akom rozsahu, v akom čase a za akú hodnotu pristúpiť k zámene pozemkov tak, aby bola naplnená litera zákona o majetku obce a zároveň bol naplnený cieľ a vízia mesta disponovať vlastnými športoviskami za účelom rozvoja športu v meste Tlmače. Zároveň, aby nedošlo k vysokému dlhoročnému zaťaženiu rozpočtu mesta v súvislosti s investíciou spojenou so správkovaním areálu Orešie a tiež došlo k dodržaniu všetkých bezpečnostných pravidiel potrebných pre ochranu života, zdravia a majetku.

Veríme, že sa aj prostredníctvom informácií rozvinie verejná diskusia o vhodnosti, primeranosti, účelnosti a hospodárnosti každého z opísaných variantov. V danej veci Vás aj naďalej budeme informovať. Téma mestských športovísk je jednou z dôležitých tém v našom meste.

-zkr-

Aktuálny stav športoviska v Oreší

ál v časti Orešie stojí. Uplynul ďalší rok a v mnohých ohľadoch sa veci aj napriek kríze, či opatreniam pohli vpred. Cieľom tohto príspevku je priblížiť situáciu objektívne, s prihliadnutím na históriu Tlmáč, záujem občanov, hospodárne nakladanie s majetkom mesta ako aj s finančnými prostriedkami mesta.

s majetkom obce v prospech rozvoja obce a jej občanov a ochrany a tvorby životného prostredia. Orgány obce a organizácie sú povinné majetok obce zvelaďovať, chrániť a zhodnocovať. Z tohto dôvodu preto nemôže dôjsť k zámene hodnotovo rôznych pozemkov. Respektíve by muselo dôjsť k doplaceniu

Pozemky vo vlastníctve mesta požadované na zámenu so športoviskami

Východiskový stav z tejto roky trvajúcej situácie, kedy nebolo možné dospieť k dohode o prevode, kúpe, či prenájme pozemkov pod športoviskami s ich vlastníkmi, zdá sa, že sa začal naplňovať v čase, kedy po sústavných rokovaniach vedenia mesta prišiel návrh na riešenie. Na stole mestského úradu pristála možnosť zámeny parciel pod vedľajším futbalovým ihriskom s výmerou zodpovedajúcou pravidlám na hraciu plochu, bývalej kolkárne a tenisových kurtov za stavebný poze-

rozdiel cien pri ich zámene. Postupom času však zo strany aktuálneho vlastníka pozemkov v časti Orešie došlo k zmene požiadavky na zámenu. Jej predmetom sú parcely pod veľkým ihriskom, kolkárňou a pod tenisovými kurtami za pozemok pod farským kostolom na Lipníku a parcelami s ornou pôdou medzi areálom SES Tlmače a cestou do Rybníka. Záujemca prejavil vôľu na nich postaviť podnikateľské objekty. Táto požiadavka v sebe nesie viacero otázok. Prvým z nich je exis-

Mesto Tlmače, Mestské kultúrne stredisko Tlmače

Letné KINO Tlmače

V. sezóna - JÚN / JÚL 2021

25.6.2021 21:15 Nemecko/Čína/ V. Británia/ 2019 animovaný Vhodné pre všetkých Dĺžka: 89 min.	Super maznáčkovia V opätovnej domácej tvorbe DETI VSTUP ZABERÁME a dospelí na detské vstupné 3,-€	
2.7.2021 21:15 Francúzsko / 2017 komédia Vhodné od 12 rokov Dĺžka: 90 min.	Alibi na mieru	
9.7.2021 21:15 Mexiko / 2019 animovaný Vhodné pre všetkých Dĺžka: 89 min.	Veľké želanie	
16.7.2021 21:15 Česko / 2019 komédia Vhodné od 12 rokov Dĺžka: 95 min.	Román pre pokročilých	
23.7.2021 21:15 Belgicko / 2019 animovaná komédia Vhodné pre všetkých Dĺžka: 92 min.	Psie veličenstvo	
30.7.2021 21:15 USA / 2017 komédia Vhodné od 12 rokov Dĺžka: 115 min.	Ako sa stať zlatokopom	

Premietanie prebieha na Amfiteátri Tlmače. V prípade nepriaznivého počasia bude film premietaný v náhradnom termíne.

Podľa podujatí bude zhotovená fotodokumentácia pre potreby MKS Tlmače. Navštívenie podujatia dáva výslovný súhlas na jej bezplatné použitie. Fotodokumentácia môže byť použitá a zverejnená bez časového obmedzenia.

Zmena programu vyhradená!

TLMAČSKÉ ECHO

SLOVENSKÁ BRÁNA

MY

informatívna agentúra

ECHO

My a životné prostredie

Veľa sa dnes hovorí o životnom prostredí. Všetci badáme, ako rapídne sa menia klimatické podmienky. Nebolo to tak dávno, keď sme si v zime na bežkách robili vychádzky o okolitých poliach. Dnes musíme chodiť za snehom do hôr ale už i tam majú problémy s prirodzeným snehom. Globálne otepľovanie má na svedomí ľahostajnosť nás ľudí, konzumný spôsob života. Tá ľahostajnosť sa však začína u každého z nás. Sú to niekedy maličkosti, na ktorých sa prejavuje náš vzťah k okoliu.

Naša generácia produkuje nesmierne veľa odpadu. Spomínam si, keď som chodil ešte ako malý chlapec na prázdniny k starým rodičom na dedinu. Vtedy neexistovala žiadna organizácia na zber odpadu. No vlastne, ani ju nebolo treba. Všetko sa spotrebovalo. Kuchynský odpad buď požral dobytok, alebo šiel do hnoja. Deravé hrnce opravil drotár, alebo v nich stará mama pestovala oleandre. Pokazené spotrebiče mali dlhú životnosť a keď sa pokazili, tak sa dali opraviť, alebo si ich nechal opravár na náhradné súčiastky. Výrobky sa balili do papiera a ten sa spálil. Mali sme hustú sieť zberných surovín, kde sa dal speňažiť takmer každý odpad a ako deti sme si takto zarobili pár koruniek.

Dnes produkuje množstvo odpadu. Máme síce triedený zber, ale pozrime sa do kontajnerov. Vždy sa nájde dosť ľudí, ktorým je to jedno. Do komunálneho odpadu nahádzajú plasty, do plastov papier, zase to, čo patrí do komunálneho odpadu a takýto „separovaný“ odpad je znehodnotený a je považovaný za komunálny. Tým si sami zvyšujeme poplatky za odpad.

Samostatnou kapitolou je náš vzťah k okoliu. Mnohí ľudia si zvykli, že neporiadok, ktorý po sebe nechávajú, niekto upracie. Len sa pozrite okolo Tesca. Okolo prístrešku pre nákupné vozíky je plno papierov, plechoviek od nápojov, fľaštičky od alkoholu. Vozíky sú rozhádzané. Ľudia nerozlišujú, že tam máme dve veľkosti a niekedy doslova nalisujú do malého veľký vozík. Občas ich pri príchode trochu pretriedim, ale keď sa vrátim po nákupe, už je tam zase neporiadok. No stačí tak málo. Pri vchode je nádoba na odpad a zasunúť vozík na správne miesto, tak to je skutočne maličkosť.

Niektorým ľuďom je zaťažko urobiť pár krokov k nádobám na odpadky, ktorých máme pomerne dosť a na rôznych miestach. Odpadky nájdeme na autobuso-

vej stanici, v parku, okolo schodov na cintorín aj okolo parkoviska na cintoríne.

Stará cesta do Malých Kozmálovci okolo štadiónu stále láka ľudí, čo si tu robia smetisko. Vyvážajú sem rôzny domový odpad ba aj pneumatiky a nájde sa aj televízor.

Mám trochu ťažké srdce na niektorých fajčiarov, česť výnimkám, sa nesprávajú k nášmu okoliu tolerantne. V parku okolo lavičiek, na uliciach, pod oknami na trávnikoch vidíme špaky, prázdne škatuľky od cigariet. Prítom poznám fajčiarov, ktorí si dokážu na miesto, kde fajčia, priniesť pohár alebo plechovku a tam dávajú tam opalky z ci-

gariet. Neostáva po nich žiadny neporiadok.

Plastové odpady nachádzame okolo Hrona. Niečo nám pripláva po vode a niečo nanosia nedisciplinovaní ľudia a aj rybári. Často aj sem ľudia prinášajú vo vreciach svoj domový odpad.

Malo by byť našou zásadou, že čo vynesiem z domu, nápoj, alebo jedlo, prázdny obal, či fľašu by sme mali priniesť domov, alebo nechať niekde v odpadovom koši. Majme na pamäti, že opalok z cigarety sa v prírode rozloží za 15 rokov, PET fľaša za 100 rokov, plechovka od nápoja 15 rokov.

Čistota miest, obci a prírody je ukážkou inteligencie a vyspelos-

ti národa. Pred časom som videl v televízii film, ako boli naši rybári na rybačke v Mongolsku. Rybári si chválili rybačku, ja som si všimol, že tam na brehu by ste nenašli žiadny odpad. Moderátorka sa nášho rybára opýtala, či aj oni pozvali mongolských rybárov k nám. Povedal, že pozvali a aj sa im páčilo, ale povedal aj to, že sa naši rybári museli hanbiť za ten neporiadok okolo rieky.

Prešiel som viaceré krajiny, ale hádam nikde okrem Indie a Turecka, som nevidel väčší neporiadok, ako tu u nás. Veľmi by som si želal, keby aj Slovensko bolo také čisté, ako napríklad Nórsko.

Ing. Jaroslav Burjaniv

Medzinárodný deň nielen pre deti

(Dokončenie zo str. 1)

Po príchode do areálu školy dostalo každé dieťa okrem balíčka s menším občerstvením aj štartovný lístok. Úlohou detí bolo vyplniť prázdne políčka lístka pečiatkami zo všetkých desiatich stanovišť, ktoré boli rozmiestnené po celom areáli. Po získaní desiatich pečiatok

si mohlo každé dieťa vybrať cenu a odmeniť tak svoju snahu a vynaložené úsilie. Pre deti boli pripravené hry so zameraním na futbal, atletiku, karate, hranie šachu, strieľanie na terč či hasičské zručnosti a nechýbali ani vedomostné aktivity ako napríklad spoznávanie rastlín. Pre deti ich pripravili športové

kluby mesta Tlmače a to Šachový klub mesta Tlmače, Calisthenics club Tlmače, FC Spartak Tlmače, MK ŠK Tlmače, FKM Spartak Tlmače, Dobrovoľný hasičský zbor Tlmače, DAK Tlmače, ŠK Karate NB – oddiel Tlmače, Klub slovenských turistov Tlmače a Atletický klub mesta Tlmače.

Okrem stanovišť s aktivitami boli deťom k dispozícii aj rôzne atrakcie a sprievodné podujatia, ako jazda na koni, kolotoč, skákací hrad, trampolína či maľovanie na tvár. O zábavu sa počas celej akcie postaral Roman Mihálka, moderátor tohto podujatia, ktorý deťom vytváral program v podobe súťaží o rôzne ceny a staral sa tak o neprestávajúcu zábavu.

Uplynulé obdobie bolo náročné nielen pre dospelých, ale i pre deti a preto bol tento deň oslavou pre celú rodinu. Zároveň okrem dobrej nálady prispel aj k obnoveniu sociálnych vzťahov a upevneniu priateľstiev, čím bol pre deti špeciálny.

Emma Fábryová

Lúčik svietil aj napriek „korone“ ...

V decembri 2020 našu MŠ navštívil Mikuláš trošku netradične na terasách ŠD (z dôvodu prísnych epidemiologických opatrení), čo však vôbec neubralo na čare tejto očakávanej chvíli. Deti s rozžiarenými očkami obzerali Mikuláša a či má aj nejaké tie balíčky pre naše detičky. A veru mal a nie málo. Po spŕške básničiek, pesničiek, Mikuláš obdaroval všetky deti a niečo sa ušlo aj pani učiteľkám a personálu MŠ.

14. december bol smutný v zmysle prerušenej prevádzky MŠ z dôvodu šírenia Koronavírusu Covid – 19, nariadením vlády pre mimoriadny núdzový stav.

Prevádzka MŠ sa obnovila až v marci 2021 pre rodičov pracujúcich v dôležitej infraštruktúre.

Postupom času a podľa Covid semaforu sa naplnili aj ostatné triedy MŠ a konečne sa mohli deti zase vyšantiť medzi svojimi rovesníkmi.

Akcie MŠ však prebiehajú len na triedach v kompetenciách a na kreatívite pani učiteľiek, ktoré sa snažia deťom pripravovať púťavou a hravou formou všetko vzdelávanie, aby aj naši predškoláci išli do školy pripravení.

Deň matiek bol tiež netradičný.

Každá trieda online nahrála krátky program pre mamičky a pripravili vlastnoručne vyrobené darčeka.

Blíži sa leto a sním spojené dlhšie pobyty vonku na čerstvom vzduchu a tak sa Lipníkom bude šíriť detský džavot a smiech.

Edita Rybárová

Príjemné chvíle plné úsmevov v našej materskej škole

Veľmi má teší, že sa opäť môže-me podeliť o naše zážitky aj s vami milí spoluobčania. Na začiatok by som spomenula projekt do ktorého sa naša Materská škola zapojila ešte

v decembri minulého roka. Projekt - Koľko lásky sa zmestí do krabice od topánok? No čo myslíte, koľko? Dovolím si odpovedať, že neúrekom pokiaľ budeme do nej vkladať všet-

ko s láskou. Krabice putovali do domovov dôchodcov, ktoré na Vianoce potešili nie jedno dobré srdiečko. Ďakujeme, že sme mohli byť súčasťou veľmi krásnej myšlienky. Pokračovali sme vianočným programom pre rodičov a príbuzných, no i keď na vystúpení nemohli byť, zvečnili sme okamih videom, ktoré im venovali deti. A čo by to boli Vianoce bez stromčeka? Aby nás našiel Mikuláš a Ježiško, deti vyzdobili spoločne vo vianočnej nálade stromček. Môžete hádať, našli nás? Jasné, že áno. Po predĺžených prázdninách sa detičky v novom roku vrátili v dobrej nálade. Na Veľkú noc si deti ozdobili vajčka a mohlo sa ísť polievať a šibať. Stavanie mája síce nesprevádzalo slniečko, ale nám to na nálade neubralo, vyzdobili sme farebnými stužkami máj, zaspievali a zatancovali. Mesiacom máj sa ne-

sie krásny sviatok - Deň matiek. Naším drahým maminkám deti vyrobili na pamiatku darček a opäť formou videa poslali maminkám pesničky, básničky a veľa lásky. Konal sa aj zápis detí v základnej škole na Lipníku. Naši šikovní predškoláci si ho užili a už sa tešia po prázdninách do školy. Samozrejme nemôžem zabudnúť na MDD - sviatok našich najmenších. My si myslíme, že v jeden deň sa, ale všetky prekvapenia stihnúť nedajú, preto sme si to premenovali na TDR - Týždeň detskej radosti. Pre deti sme pripravili karneval, indiánsky deň, prišiel nás pozrieť terapeutický pes a aj pani policajka z Levíc a dobrovoľný hasič z Tlmač. Koniec týždňa sme ukončili spoločným výletom v Bažantnici. Prajeme Vám veľa slniečka, pohody a pekné prázdniny.

Júlia Valachová

Staroveký Deň detí

1. jún už dlhodobo rozžaruje detské očka. Základná škola Tlmače sa rozhodla urobiť tento rok Deň detí nezabudnuteľný, podľa niektorých starších žiakov vraj išlo o ich najlepší deň v škole, aký zažili.

Aj zábava môže vyzeráť edukatívne a práve takto bol poňatý sviatok všetkých detí. V tematickom ladení starovekého Grécka sa odvíjalo celé dopoludnie. Od úvodného príhovoru pani riaditeľky na nádvo-

rí základnej školy, cez zaujímavú rozhlasovú reláciu s informáciami o Grécku v období antiky, cez kvíz, súťaže a úlohy, až po športové aktivity a tržnicu.

Nielen súťažné hry mali bližšie oboznamovať žiakov s témou Grécka, ale jeho nedoceniteľný význam mala pripomínať aj výzdoba s divadelnými maskami, vavrínovými vencami či antickými stĺpmi. O nádych dobovej atmosféry sa postarali aj pedagógovia, keď svoju vizáž zamenili za niektorého z gréckych bohov, bohýň či dávnych múz. Podľa menoviek potom žiaci mohli spoznávať, ktorý boh bol čomu zasvätený. Zo všetkých spomenieme napríklad boha mora Poseidóna, bohyňu krásy a lásky Afroditu či múzu divadla Táliu a množstvo ďalších.

A ako prebiehali súťaže? Po vypočutí informácií zo školského rozhlasu žiaci riešili otázkový kvíz. Po ňom sa postupne prestriedali na jednotlivých stanovištiach v areáli a v budove školy. V čítarni sa oboznámili s gréckou

abecedou, v ekoučebni si vypočuli grécku bájkku, nechýbalo puzzle, tangram a pexeso s gréckou témou, ale aj lúštenie krížoviek a osemšmeroviek. Zo športových aktivít si svoje zdatnosti preverili v disciplínach skoky vo vreci, rukato-nohatá rozcvička, gladiátorská dráha, rýchly bojovník, vodná strela, hula-hop fit, prevliekačka či stavba gréckeho chrámu. Doplnkových, nesúťažných aktivít bolo tiež dosť, napríklad maľovanie gréckych váz, omaľovánky, bludiská, lúštenie a maľovanie na fóliu.

Grécky zmysel života - dosiahnuť kalokagatiu – rovnováhu mysle, tela i duše, sa stal aj po storočiach inšpiratívnym zdrojom miestnej základnej školy pre výchovu žiakov v tom najlepšom slova zmysle. Týmto dňom sa rozvinul nielen vedomostný potenciál, ale aj telesná zdatnosť detí. Navyše za dosiahnuté úspechy pri jednotlivých stanovištiach deti dostávali korytnačky, prvé grécke platidlo, ktoré mohli nakoniec zameniť za tovar, ponúkaný na záver podujatia v „gréckej tržnici.“

PaedDr. Kotorová

Základná umelecká škola

Základná umelecká škola v Tlmačoch v školskom roku 2020/2021 otvorila svoje dvere pre 234 žiakov v troch odboroch. Hudobný odbor navštevuje 107 žiakov, výtvarný odbor 98 žiakov a tanečný odbor 29 žiakov.

Hudobný odbor vedú triedni učitelia, ktorí učia hru na klavíri a na keyboarde, sú to Frederika Uhnáková, zástupkyňa školy Nikola Jakubíková a Norbert Pompa. Zobcovu a priečnu flautu učí Mária Kosorínová, hru na klarinete a saxofóne Anna du Toit, hru na cimbale Alex Danihel. Zo strunových nástrojov si deti môžu vybrať hru na husle, ktorú vedú Alexander Szollosi a Marek Kocian, violončelo a kontrabas učí Michal Mikuláš, hru na klasickej gitare Juraj Král. Žiaci si u nás môžu rozšíriť svoje znalosti aj v oblasti hry na akordeóne, ktorú učí riaditeľka školy Renáta Godová, spev vyučuje Zuzana Molnárová. Súčasťou vzdelávania je aj štúdium hudobnej náuky.

Zo skupinových odborov má najviac žiakov výtvarný odbor, ktorý vedie Andrea Harmadyová. V tomto odbore sa žiaci vzdelávajú v predmetoch kresba, maľba, grafi-

ka a modelovanie.

Tanečníci sa zameriavajú na klasický, ľudový i moderný tanec. Tanečný odbor vedie Radka Valachyová.

Ľudový súbor založila v roku 2001 Frederika Uhnáková a úspešne ho vedie až doteraz. Súbor Zuškáčik sa vo veľkej miere podieľa na reprezentácii školy a stal sa významnou zložkou výchovno – vzdelávacieho procesu. Jeho cieľom je pestovať folklórne čítanie a rozvíjať cit pre spoločnú hru. Ľudový spev vedie Nikola Jakubíková.

Školský rok sme začínali s nádejou, že sa už nebude opakovať pandemická situácia. Žiaľ, opak bol pravdou. Opäť sme museli prejsť na diaľančné vzdelávanie, ktoré nám už nebolo také cudzie. Využili sme skúsenosti z minulého školského roka, a to rôzne elektronické aplikácie, prostredníctvom ktorých sme mohli aj naďalej umelecky vzdelávať žiakov. Teória vo všetkých ročníkoch sa vyučovala online, veľká časť detí sa zapájala do vyučovacieho procesu. Každý mesiac sa uskutočnil online koncert, na ktorý sme sa všetci tešili, pretože aspoň takto sme sa mohli

vidieť, počuť a ukázať, čo nové sa podarilo žiakom naučiť. Koncerty sa uskutočnili vďaka technologickým zručnostiam Nikoly Jakubíovej, zástupkyňi školy.

Už druhý školský rok pociťujeme veľkú absenciu hudobných súťaží. Na našu veľkú radosť sa 30. 04. 2021

v Sládkovičove uskutočnila celoslovenská klavírna súťaž prezenčnou formou. Marek Uhnák so skladbami Mozart-Say: Alla Turca Jazz, M Mier: Nocturne a G. Martin: Dark-Eyes Boogie sa stal Laureátom 5. kategórie. Na súťaž ho pripravila pani učiteľka Frederika Uhnáková.

Združenie akordeonistov Slovenska organizuje každoročne akordeónovú súťažnú prehliadku umeleckých škôl. Súťažná prehliadka bola v tomto roku realizovaná v online priestore prostredníctvom vi-

deonahrávok. Našu školu vo IV. kategórii reprezentoval Marek Uhnák, ktorý získal umiestnenie v striebornom pásme. Na súťaž ho pripravila Renáta Godová.

Marek Uhnák je najúspešnejším žiakom Základnej umeleckej školy v Tlmačoch. Navštevuje 3. ročník 2.

časti prvého stupňa. Už od prvého ročníka dosahoval výbornú úroveň samostatnosti a tvorivosti. O vzdelávanie prejavil mimoriadny záujem. Pracuje zodpovedne a iniciatívne. Má nadpriemerne rozvinuté intelektové, hudobné schopnosti, vyni-

(Pokračovanie na str. 9)

(Dokončenie zo str. 8)

kajúcu hudobnú pamäť. Už sedem rokov nás reprezentuje na celoslovenských súťažiach v hre na klavíri a akordeóne. Gratulujeme a ďakujeme za reprezentáciu našej školy, aj mesta Tlmače.

V spolupráci s pani učiteľkou Renatou Trungelovou zo ZŠ Andreja Kmeťa v Leviciach nahrali dievčatá zo Zušáčkika ľudové piesne do detského predstavenia Čin – Čin. Pieseň pripravila Nikola Jakubíková, na priečnej flaute hrá Emma Benčátová, na cimbele Lucia Frtúsová, na akordeóne Martina Frtúsová.

Všetkým záujemcom o štúdium v umeleckých odboroch našej školy - tanečnom, hudobnom a výtvarnom oznamujeme, že prijímacie talentové skúšky na školský

rok 2021/2022 sa uskutočnia v mesiacoch máj a jún 2021 v priestoroch ZUŠ na Školskej 11 v Tlmačoch, časť Lipník. Na prijímacie talentové skúšky sa môžete prihlásiť elektronicky prostredníctvom riadiaceho a informačného systému základných umeleckých škôl iZUŠ. Po vyplnení elektronickej prihlášky budú záujemcovia pozvaní na talentovú skúšku.

Veríme, že aj napriek viacmesačnej absencie prezenčnej výučby, sa nám časom podarí uskutočniť naplánované koncerty a výstavy.

Mgr. Renáta Godová,
riaditeľka školy

Škola oslavuje 70. výročie svojho vzniku v novom šate

Stredná odborná škola technická, Kozmálovská cesta 9, Tlmače už 70 rokov vychováva kvalifikovaných odborníkov v oblasti strojárstva a elektrotechniky. Počas týchto rokov prechádzala rôznymi transformáciami, ktoré priniesol vývoj spoločnosti.

Míľniky školy:

- september 1951 vznik Strediska pracujúceho dorastu pre Levickú kotláreň,
- september 1987 kolaudácia novej budovy na Kozmálovskej ceste 9, v ktorej škola sídli dodnes,
- september 1987 na škole študuje 27 študentov z Vietnamskej republiky,
- apríl 1991 Ministerstvo hospodárstva pod číslom 48/1991 zriaďuje Stredné odborné učilište strojárské ako samostatnú príspevkovú organizáciu, súčasťou školy je aj školská knižnica a školská jedáleň,
- september 1991 vznik Dievčenskej odbornej školy,
- júl 2002 zriaďovateľom školy sa stáva Nitriansky samosprávny kraj
- september 2007 vznik Zváračskej školy 007/6 s dvanástimi pracoviskami pre zváranie argónom, elektródou a CO₂,
- september 2008 vznik Konzultačného strediska Slovenskej vysokej školy technickej v Bratislave, Strojníckej fakulty pre študijné odbory Energetické strojárstvo, Ekonomika,
- september 2008 zmena názvu školy – Stredná odborná škola, Kozmálovská cesta 9, Tlmače
- september 2009 škola dostáva prívlastok technická,
- december 2010 vydáva zriaďovateľ dodatok k zriaďovacej listine – zabezpečovanie prípravy zváračov podľa legislatívnych predpisov uvedených v normách STN a EN,
- november 2013 škola pôsobí ako Centrum odborného vzdelávania a prípravy pre zváranie a nedeštruktívne technológie,
- september 2016 škola začína duálne vzdelávanie s firmou ZF Slovakia,
- júl 2018 popri škole je zriadený Školský internát s kapacitou 30 miest v budove teoretického vyučovania,
- september 2021 MŠVVaŠ SR škole do siete škôl zaradilo nový študijný odbor mechanik mechatronik.

Škola dlhoročne spolupracuje so zamestnávateľmi z regiónu a to nielen pri formovaní profilu absolventov, na základe ich požiadaviek, ale aj priamo pri zabezpečovaní praktického vyučovania v rámci odborného výcviku.

Za 70 rokov opustilo brány školy viac ako osemtisíc absolventov, ktorí sa úspešne zaradili do výrobného procesu, ale aj tých, ktorí úspešne ukončili štúdium na vysokej škole.

Nie je však možné žiť len zo spomienok na minulosť, je potrebné myslieť aj na budúcnosť. Práve bohatá história školy a prepojenie so strategickými zamestnávateľmi zaväzujú školu a jej manažment, aby pracoval tvorivo, perspektívne, s prihliadnutím na aktuálne potreby týchto zamestnávateľov i rýchlo napredujúcu techniku.

Ing. Jana Mrázová
riaditeľka školy

Nové posilňovacie zariadenie v átriu školy

Za pomoci grantovej výzvy firmy Cloetta škola získala externé posilňovacie zariadenie, čím sa rozšírila ponuka vonkajších športových aktivít pre žiakov školy. Zámerom školy je zmeniť školské átrium na športový areál a doplniť tento priestor o ďalšie športové zariadenia. V budúcnosti by v týchto priestoroch malo pribudnúť aj multifunkčné ihrisko.

Zoznamovací Deň detí

V septembri 2020 nastúpili na školu noví prváci, ktorí sa v škole ohriali len jeden mesiac a hneď nabehli na dištančné vzdelávanie. Boli ukrátení o nadväzovanie nových kamarádstiev, spoznávanie svojich spolužiakov a učiteľov. Preto vedenie školy po návrate do škôl hľadalo spôsob ako im návrat do školy uľahčiť a vytvoriť priestor na novo-zoznámenie sa. Pedagogovia školy pripravili pre žiakov na Deň detí zaujímavý program, plný zábavy a športu. Mohli si zastrieľať zo vzduchovky, vyskúšať silový trojboj a pred školou ich čakali ukážky jazdy na motorkách. Na obed im majstri odbornej výchovy uvarili výborný kotlíkový guláš.

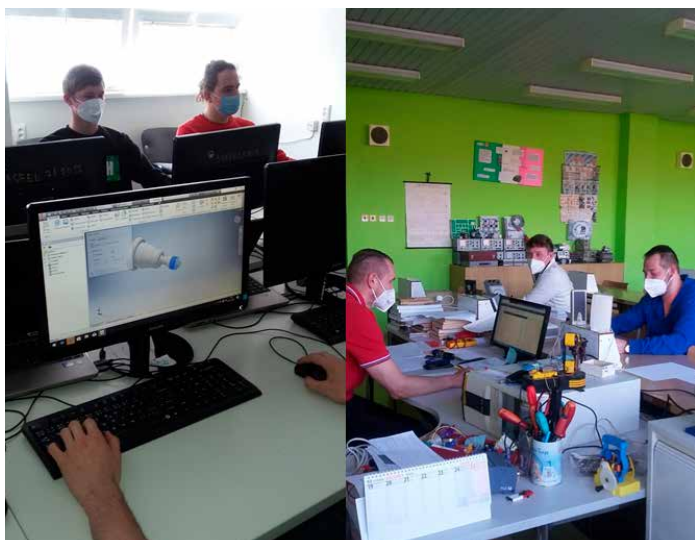

Prípravované projekty

V týchto dňoch škola čaká na vyhodnotenie ďalších dvoch projektov. V rámci projektu Moderniejšia škola, z finančných prostriedkov získaných vo forme dotácie od MŠVVaŠ SR, budú na škole pre žiakov vybudované oddychové zóny v triedach a na chodbách. V rámci projektu Letná škola 2021 si zasa žiaci, ktorí mali problémy počas dištančného vzdelávania, môžu doplniť svoje zručnosti a vedomosti v dielnach školy.

Terminus technicus

Z operačného programu Ľudské zdroje Stredná odborná škola technická v Tlmači získala prostriedky na realizáciu projektu „Terminus technicus v praxi“. Prvoradým zámerom a primárnym cieľom projektu je zvýšiť kvalitu odborného vzdelávania a prípravy reflektujúcej potreby trhu práce. V rámci projektu chce škola dosiahnuť zlepšenie kľúčových kompetencií žiakov prostredníctvom zavedenia ďalších extra hodín do vzdelávacieho procesu. Tieto extra hodiny sú zamerané na rozvoj čitateľskej, matematickej, technickej a finančnej gramotnosti a zároveň aj na rozvoj IKT a jazykových zručností. Pre dosiahnutie stanovených cieľov budú z finančných prostriedkov projektu zabezpečené moderné učebné pomôcky a didaktická technika, ktoré výrazným spôsobom obohatia vyučovací proces a podporia rôzne aktivity vo vzdelávaní či spracovaní a sprostredkovaní informácií. V súvislosti s cieľom dosiahnutia čo najlepších študijných výsledkov žiakov je nevyhnutná potreba rozvíjať aj kľúčové kompetencie a zručnosti pedagógov. Vhodným riešením je vytvorenie pedagogických klubov zameraných na výmenu skúsenosti, osvedčených postupov a metód vzdelávania. V rámci projektu bude rozvoj kompetencií pedagogických zamestnancov zabezpečený školeniami zameranými na moderné technológie. Študenti sa môžu tešiť aj na mimoškolskú činnosť, ktorá sa počas realizácie projektu rozšíri o exkurzie s odbornou a spoločenskovednou tematikou.

Technici budúcnosti z Tlmáč

V rámci projektu IROP „Technici budúcnosti z Tlmáč“ na škole prebehla rozsiahla prestavba a modernizácia odborných učební, dielní a vstupných priestorov školy. Od začiatku roka prebiehalo verejné obstarávanie na nové moderné stroje a zariadenia, ktoré budú môcť žiaci už čoskoro využívať.

Škola vybudovala v rámci projektu IROP v hodnote 1 286 223 €:

- odbornú učebňu pre robotické zváranie,
- odbornú učebňu pre elektrotechnické merania,
- odbornú učebňu pre CNC programovanie,
- odbornú učebňu pre CAD/CAM systémy
- odbornú učebňu pre automatizáciu a PLC systémy

a vybavila nové diely pre trieskové obrábanie v priestoroch školy. Žiaci sa od septembra 2021 stretnú s najmodernejšími strojmi, technológiami a zariadeniami, ktoré budú využívať vo svojom ďalšom profesionálnom odbornom živote.

Mestská knižnica v Tlmačoch obohatila svoj knižničný fond

O knihách a ich význame v našom živote vieme azda všetci. Čítaním sa kultivuje naša slovná zásoba, dokážeme sa lepšie vyjadrovať, komunikovať, ľahšie opísať, čo sme videli alebo zažili. Prostredníctvom kníh získavame množstvo nových poznatkov, a to z oblasti logického myslenia a rovnako tak aj emocionálneho myslenia. Dá sa povedať, že knihy nám pomáhajú rásť. V detstve nás naučili veriť tomu, že dobro víťazí nad zlom, ukázali nám význam priateľstva, lásky, odvahy či empatie. V dospelosti sú zdrojom vedomostí, poskytujú oddych od každodenných povinností a problémov alebo naopak riešenie ako ich prekonať. Autori sa tak stali našimi učiteľmi, my ich slová chytáme do dlaní a nevieme sa ich nabažiť.

V mnohých prípadoch klasické knihy v súčasnej dobe vystriedali novodobé technológie. Informácie hľadáme poväčšine na internete a encyklopédie sa tak pomaly stávajú minulosťou. Namiesto čítania románov alebo detektívok si radšej pozrieme dvojhodinový film, na-

miesto čítania niekoľkostranových kníh si zvolíme rýchle prečítanie krátkeho referátu. Najmä z dôvodu nedostatku času a pracovnej vyťaženia si ako formu oddychu volíme sledovanie televíznej obrazovky alebo obrazovky mobilu. Oberáme sa tak o príjemnú atmosféru obohatenú o jedinečnú vôňu kníh a ticho, ktoré nenájdeme nikde inde než v knižnici.

Mestská knižnica v Tlmačoch má pre verejnosť svoje dvere otvorené už mnoho rokov. Vystriedalo sa v nej množstvo návštevníkov, ktorých spájalo jedno – záľuba v čítaní. V časoch bez súčasne vyspelých technológií bola návšteva knižnice a možnosť zapožičania si knihy veľkou udalosťou. Vlastniť čitateľský preukaz a mať v ňom čo najviac záznamov o zapožičaní knihy bola aj určitá forma súťaživosti medzi žiakmi. V knižnici sa striedali všetky generácie, ktoré si v úhladne uložených regáloch podľa vlastného vkusu hľadali literárne diela na dlhé zimné večery alebo na čítanie pri prvých letných lúčoch na balkóne.

Knihy určené pre verejnosť sa ocitli v domovoch a v rukách mnohých z nás, no na hodnotu a význam im však nikdy neubudlo. S čím však nikto z nás nepočítal bol fakt, že v zhluku pandémie sa aj tieto dvere zatvorili a na knihy tak v priebehu roka padne jemná vrstva prachu.

Situácia sa postupne zlepšuje a tak sa Mestská knižnica v Tlmačoch opäť verejne sprístupnila. Pri vstupe si z dôvodu pandemických opatrení môžete požiadať o knihu podľa vlastného výberu, ktorý je v súčasnosti naozaj pestrý. Nedávno bol totiž knižnici schválený grant z fondu pre podporu umenia, ktorý poskytol možnosť zakúpenia kníh rôznych žánrov, pre všetky vekové kategórie. Od rozprávkových kníh pre mladšie deti, cez dievčenské romány pre tie staršie. Pre dospelých

naopak beletria, thrillery, historické či vojnové romány, detektívne knihy a množstvo ďalších. Ak presne neviete, čo hľadáte, ochotne Vám pomôžu pracovníčky knižnice. Knižnica je pre verejnosť sprístupnená v pondelok, stredu a v piatok v čase od 13:00 do 16:30.

Oddýchnime si teda od sociálnych sietí a moderných technológií, zavítajme do knižnice a požičajme si knihu podľa vlastného gusta. Zabudnime na chvíľu na problémy, ktoré nám tieto dva roky priniesli a odmeňme sa relaxom a uvoľnením od stresu tým, že svoje oči upriamime na príbehy, na rady a na múdrosti, ktoré nám knihy poskytujú. Veď ako povedal Joseph Addison: „Čítanie je pre myseľ tým, čo cvičenie pre telo.“

Emma Fábryová

Naše srdcia bijú folklórom, aj keď je ticho

Veselá nálada i priateľská atmosféra sprevádzaná živou hudbou, ktorej tóny a rytmus zahrievajú srdcia a nútia nás oddať sa tancu a spevu. Jedinečnosť pestrých krojov, v ktorých sa skrýva množstvo úsilia a driny, to všetko tvorí čaro folklórneho sveta. Slovenský folklór obohacuje naše životy už nespočetné množstvo rokov, veľa z nás sa mu plne oddalo a nedokázalo si bez neho predstaviť svoje každodenné chvíle. Až doteraz.

Folklórny súbor VATRA Tímače spája ľudí s rovnakou záľubou a vášňou už od roku 1952. Za ten čas sa v ňom vystriedalo množstvo nadaných muzikantov, spevákov a tanečníkov. Všetci odhodlane a vytrvalo prezentujú svoj folklórny hrdosť i nadšenie a šíria ju nielen na slovenskej pôde, ale aj v zahraničí. Vystúpenia, festivaly, či oslavy sprevádzané smiechom i zvukom hudby a spevu, to všetko udržiava slovenský folklór v neustálom rozmachu. „Myslím, že v našom regióne bola VATRA dlhé roky liahňou a dobrým základom aj pre ďalšie folklórne kolektívy. Veď náš mnohoročný výskum folklórnych tradícií pomohol uchovať to, čo by už bolo nenávratne preč,“ povedala pani Anna Urbanová.

Pre mnohých „Vatrákov“ je folklór viac ako hobby, prerastá totiž do niečoho oveľa podstatnejšieho. Veď aj takto zneli slová vedúceho seniorskej zložky FS VATRA Senior Ľuba Káčera: „Myslím, že môžem povedať, že folklór je súčasťou našej rodiny. Či to bola dcéra, keď bola na strednej a chodila do Vatry, tiež manželka, hoci predtým, ako sme sa vzali, k folklóru nemala vôbec blízko. Spolu sme začali chodiť po folklórnych festivaloch, našli sme veľa priateľov po celom Slo-

vensku, a to všetko vďaka folklóru. Áno, určite je veľkou súčasťou nášho rodinného života.“ „Volakedy mi pani profesorka Kubalová, šéfká Trenčanu, povedala, že ak sa poriadne srdcom nakazím folklórom, tak to mám už doživotne. Po tých rokoch viem, že mala svätú pravdu,“ dodala pani Anna Urbanová.

Pred dvoma rokmi sa naše životy, vrátane radostí či drobných starostí, prudko odlišovali od tých súčasných. Po celý rok sme oslavovali tradície, sviatky a rôzne významné dni spojené s históriou súboru či jeho členov. Fašiangy, Veľká noc či stavenie mája, to všetko pre nás predstavovalo možnosť stretnúť sa a ľudovou hudbou i spevom rozozvučať celú obec. Konali sa festivaly, zájazdy, vystúpenia vo väčších aj menších obciach. V nich sme kus svojej hlboko zakorenenej lásky k folklóru preniesli na divákov a vďaka ich radosti ju nútili rásť, kvitnúť. Bolo nám ctou byť súčasťou svadiieb, o polnoci začepčiť nevestu a šíriť tak ľudové tradície a zvyky, ktoré sú aj napriek súčasnej modernosti stále žiadané a obdivované. Počas celého roka sme spolu trávili svoj voľný čas, zabávali sa a užívali si hluk a pestrosť našej kultúry. Jedného dňa však hudba a spev utíchol, ľudský kontakt oslabil a všetko zostalo sivé.

Spomínam na naše večné sťažnosti, ktorými sme ako mladé Vatrčky vedeli našich vedúcich poriadne potrápiť. Počas tancov na nácvikoch sme nevládali a svoje menej obľúbené tance sme nechceli tancovať. Na vystúpeniach nám bola buď príliš veľká zima, príliš veľké teplo, príliš ťažké kroje, málo jedla, málo vody, nevhodné miesto na prezliekanie, príliš malé javisko a ďalšie množstvo nevýhod, ktoré nám napokon aj tak zážitok a dojem neskazili. „Najviac nepríjemné situácie boli najmä vtedy, keď sme si zabudli na vystúpenie zbalit časť kroja alebo sme skazili určitý tanec,“ spomína členka FS Vatra Veronika Bogdáňová. „V konečnom dôsledku sú to však veci, na ktoré spomíname s humorom.“

Čo by sme však teraz za to dali... Ako radi by sme všetci vymenili tepláky, pyžamá či tenisky, v ktorých teraz trávime všetok svoj čas a nahodili sa do ťarchy našich tekovských krojov, na hlavy nasadili naše bohato zdobené čepce, obuli si čizmy a pretancovali v nich celé dni. Maličkosti každodenných nácvikov, rozhovory s priateľmi, atmosféra tvorená všetkým tým, čo zbožňujeme, to všetko nám bolo náhle odobraté. „Najväčšia strata je okrem kondície určite nedostatok osobného kontaktu a tým možno aj ochladnutie vzťahov medzi

nami. Chýba mi tá priateľská atmosféra, dokonca aj to neustále frľanie a sťažovanie sa,“ prezradil Pavol Bátorvský, vedúci súboru.

„Najpodstatnejší zo súboru sú pre mňa priatelia. Sú to ľudia, ktorí patria, dá sa povedať, do našej rodiny. Poznáme sa veľa rokov, máme spoločné zážitky a príbehy. To ti nikto nemôže vziať,“ tvrdí Ľubo Káčer. „A čo mi chýba, to je z predchádzajúcej vety jasné. No a samozrejme pohyb tiež.“ Folklórny súbor Vatra totiž pre nás mnohých predstavoval jediné voľno časovú fyzickú aktivitu, pri ktorej sme dokonca mohli robiť to, čo milujeme. Takmer každodenné tréningy nám pomáhali zlepšovať kondíciu a vynahradiť pracovný režim strávený v školskom, pracovnom či domácom prostredí.

Napokon, je to už rok, čo sme svoju folklórnu činnosť prerušili, javiská stíchli a zaľahli prachom. Pandémia nám rúškom zakryla ústa. My však čakáme na deň, keď ich budeme môcť odkryť a náš smiech i naše piesne budú zníť hlasnejšie ako kedýkoľvek predtým. Folklórny oheň v nás horí už príliš dlho a doposiaľ ani na okamih nevyhasol. Zahrieva nás nádejou, že už čoskoro táto pandémia skončí a my budeme môcť pokračovať v tvorení a šírení folklórnej krásy, pýchy našej vlasti.

Emma Fábryová

Valné zhromaždenie Miestneho odboru Matice slovenskej v Tlmačoch

V piatok 4. júna 2021 sa v zasadacej miestnosti Mestského úradu v Tlmačoch uskutočnilo Valné zhromaždenie Miestneho odboru Matice slovenskej v Tlmačoch, v poradí tridsiate od obnovujúceho Valného zhromaždenia 18. apríla 1991. Hostami boli Mgr. Marek Hanuska, prvý podpredseda Matice slovenskej pre členskú základňu a agendu výboru i predsedníctva Matice slovenskej, a Mgr. Miroslav Považan, riaditeľ Domu Matice slovenskej Levice.

V pracovnej časti Mgr. Július Žúbor, predseda Miestneho odboru Matice slovenskej v Tlmačoch (MO MS) v chronologickom slede zhodnotil činnosť MO v uplynulom volebnom období 2017-2020. Zvlášť vyzdvihol účasť na okresných, regionálnych a celoštátnych akciách, ktoré boli organizované práve Maticou slovenskou. Z dôvodu pandémie sa väčšina plánovaných akcií v prvom polroku kalendárneho roka 2020 neudiala a tak sa spomenuli akcie uskutočnené v druhom polroku. V mesiaci júl 2020 to bol autobusový zájazd s cieľom Národného výstupu na Sitno a Cyrilo-metodská slávnosť. Pri dvojkříži mal príhovor predseda MO MS (aj k 10. výročiu odhalenia kresťanského dvojramenného kríža s pamätnou tabuľou v Tlmačoch dňa 9. júna 2010). V auguste sa členovia MO MS zúčastnili spomienkovej slávnosti k 76. výročiu SNP. V októbri bola obsahovo spracovaná a vyhotovená Informačná tabuľa s témou: Slovánske hradisko Hrádz – Festunok.

Po správe o hospodárení a správe Dozorného výboru boli členovia MO MS oboznámení s návrhom činnosti v rokoch 2021 až 2025. Program Valného zhromaždenia MO MS pokračoval voľbou predsedu a výboru MO MS, návrhom kandidátov do orgánov MS a schválením delegáta a náhradníka na Valné zhromaždenie MS v októbri 2021.

Výbor MO MS bude v nasledujúcom období pracovať v zložení: predseda – Mgr. Július Žúbor, podpredseda – Gabriela Mikušová, tajomníčka – Gabriela Michníková, predseda DV – PaedDr. Eva Zuzčáková, pokladník – Mgr. Anna Števková, členovia výboru – Božena Lacková, Daniela Vidanová, Mária Kováčová, Eva Ďurčatová, Viktor Brumlovský a Stanislav Titurus.

Nakoľko folklór je súčasťou krásnej slovenskej kultúry, v úvode slávnostnej časti vystúpili v krátkom programe speváčky Folklórneho súboru Vatra Emma Fábryová a Dominika Herczegová. Spevom ľudových piesní navodili atmosféru kultúrneho krásna, ktoré zahrialo nejedno srdce. Vatrské piesne venované Ing. Jánovi Urbanovi, tanečníkovi a choreografovi FS Vatra, vyjadrovali poďakovanie a obdiv, ktorý k nemu celý súbor za dlhoročné vedenie a tvrdú prácu nepochybne pociťuje. Folklórny súbor Vatra bol zároveň kolektívnym členom a súčasťou akcií MO MS, v roku 2002 obohatil kultúrnou voľkou aj Národný výstup na Sitno.

Po krátkom kultúrnom programe odovzdal Mgr. Marek Hanuska **Striebornú cenu Matice slovenskej** jubilantovi Ing. Jánovi Urbanovi pri príležitosti životného jubilea 80. rokov, za zachovávanie tradícií a odkazu našich predkov. Pri príležitosti životného jubilea 70. rokov bol ďalším oceneným jubilant Mgr. Július Žúbor, predseda MO MS Tlmače od roku 1991, ktorému odovzdal **Mimoriadnu cenu Matice slovenskej** za obetavú činnosť vo vedení Miestneho odboru Matice slovenskej. K blahoželaniu sa pripojil Mgr. Miroslav Považan, ktorý im poďakoval za dlhoročnú obetavú matičnú prácu pre región a okres Levice.

V diskusii vystúpil Mgr. Marek Hanuska, ktorý ocenil úprimný vzťah členov MO MS k našej vlasti i účasť členov odboru na celoštátnych akciách organizovaných MS. Zvýraznil zameranie roka 2021 ako roka Alexandra Dubčeka a dodal, že v Uhrovci pri príležitosti 100. výročia jeho narodenia pripravujú celoštátne oslavy. Prítomných pozval na slávnosť 160. výročia Memorandového

zhromaždenia v Martine, ktorá sa koná dňa 7. júna 2021. Diskutujúcich zaujímalo ako je to s Národným cintorínom. Podľa Mgr. Hanusku sa návrh nateraz zastavil. Uvažuje sa o názve „štátne cintoríny“. Mgr. Miroslav Považan informoval prítomných o jubilejnom Národnom výstupe na Sitno. Diskutujúci poukázali na skutočnosť, že dnešná doba národným a vlasteneckým princípom nepraje. Taktiež živo diskutovali o živote v meste a vyzdvihli aktivity mesta v oblasti životného prostredia.

Z pripravovaných podujatí organizovaných MO MS Tlmače a DMS Levice v lete 2021 spomenieme: v mesiaci jún 2021 - betónovanie pätiček a osadenie konštrukcie na Informačnú tabuľu (IT HRÁDZE-FESTUNOK), náter Slovenského dvojkříža a jeho oprava. Dňa 5. 7. sa bude konať Cyrilo-metodská slávnosť a 18. 7. sa zúčastníme Národného výstupu na Sitno. Na akcie ste srdečne pozvaní.

Mgr. Július Žúbor
Emma Fábryová

Krajina, kde spadlo nebo na Zem

Čo myslíte deti, nahnevali by ste sa, keby ste videli spadnúť nebo na Zem? Určite by ste sa nahnevali. Ja si myslím, že boli by ste veľmi rady. Nie je to však náhoda, že sa vás to pýtam. Ak prijmete moje pozvanie, môžete sa stať deťmi presne takými, aké boli v krajine, kde to nebo na Zem spadlo. Že vy ste v takej krajine neboli? Nuž, byť v takej krajine, s tým sa veru nemôže pochváliť hoci kto. Ale ja som v takej krajine bola. Zozbierala som tam od chlapcov a dievčat niekoľko dobrých rád a skúseností a chcem sa s vami o ne aj podeliť. Takže si rýchlo posadajte a počúvajte.

Začiatok neba je v skupinke troch kamarátov. Ktorí sú to? Koľko ich je? Bude z vás postupne dvojica, trojica, štvorlístok a nakoniec z vás môže byť aj silná jedenástka. Taká skupinka dobrých kamarátov nepotrebuje nad sebou nejakého vodcu. Sama vie, čo má robiť, aby sa stala dobrou, milou družinou. A v tom je práve aj začiatok neba aj vo vašej krajine. Odtiaľ treba začať, ak chcete naprávať, čo sa vo vašom okolí pokazilo. Strhnite so sebou každého, kto by chcel priniesť medzi ľudí kus dobrého neba. Pravidlá určite aj vy poznáte. Stačí, ak si budete, napríklad, pri učení a iných prácach pomáhať, hovoriť si pravdu, neklamať, nepodvádzať, neohovárať. Skúste, napríklad, vypočít svojho kamaráta, ak sa vám chce s niečím vyžalovať. Konajte dobro. Samozrejme, že sa vám to nemusí vždy podariť. Ale práve snahou sa budete dostávať bližšie k nebu. A na ceste za nebom nezapúšťajte na dospelých. Je medzi nimi veľa takých, ktorí sa k vám pridajú. Potom prežijete vo vašej krajine veľa pekných a nezabudnuteľných chvíľ.

Mgr. Edita Andrášiová

Osudy hradiska Hrádze v 20. storočí

III. časť

Snahy úradov o odkúpenie priestoru hradiska pokračovali až do roku 1939. Krajinský výbor poveril 27. mája 1938 Krajinský úrad v Bratislave dokonca prípravou kúpnopredajnej zmluvy. 15. augusta 1938 sa v tejto veci uskutočnilo rokovanie s členmi Pasienkového spoločenstva v Tlmačoch. Prejavili síce snahu priestor hradiska odpredať, ale za cenu 9,5 korún za 1 štvorcovú siahu (3,59 m²). Ani ďalšie stretnutie a korešpondencia nepriniesli konečnú dohodu. Požiadavkou na odkúpenie sa zaoberalo 9. júna 1939 aj obecne zastupiteľstvo v Kozárovciach. To konštatovalo, že miestnym pomerom a bonite pozemku zodpovedá cena 4 koruny za 1 štvorcovú siahu. Neochotou zúčastnených

sme dnes napríklad hľadali ojedinele riešenú zdvojenú vstupnú bránu, ktorá pôvodne viedla do areálu hradiska, hľadali by sme ju márne. Na jej nepochopiteľné zničenie buldozérmi ešte aj po rokoch v osobnom rozhovore s Matúšom Martinákom spomínal niekdajší pracovník a riaditeľ Tekovského múzea v Leviciach Pavol Behula. Práve on bol jedným z tých, ktorým nebol osud hradiska v Tlmačoch v 2. polovici 20. storočia ľahostajný. K záchrane hradiska však nepomohlo ani všeobecne záväzné nariadenie prijaté Miestnym národným výborom v Tlmačoch v roku 1972, hovoriace o zákaze akejkoľvek výstavby a terénnych úprav v priestore hradiska a jeho blíz-

Severný val opevnenia prerezaný cestou.

dohodnúť sa, nielen na adekvátnej cene, nateraz preskúmané archívne spisy končia. Do celej veci zrejme zasiahli nadchádzajúce spoločensko-politické udalosti a priestor hradiska sa do rúk štátu už nakoniec nedostal.

Až v roku 1968 sa na hradisku uskutočnil prvý krátky zisťovací archeologický výskum pod vedením archeológa Alojza Habovštiaka. To, čo nastalo v nasledujúcich osudoch hradiska v 2. polovici 20. storočia sa inak než úplnou ignoranciou kultúrno-historických hodnôt nazvať nedá. Úradné zápisnice v 70. rokoch opakovane uvádzali ničenie valov, priekop, archeologických situácií a výstavbu objektov bez povolení. Snahy o ich odstránenie, rovnako ako aj snahy A. Habovštiaka o vyhlásenie ochranného pásma okolo hradiska, zostali nevypočuté. Ak by

kom okolí, ani upozornenia vyhlasované miestnym rozhlasom či okresnou tlačou.

Aký ďalší osud čaká zvyšky hradiska v 21. storočí, ktoré je evidované, v literatúre a tlačí dobre známu archeologickou lokalitou, je na súčasných generáciách. Podľa opätovného aktuálneho neospravedlniteľného bagrovania valov a nepochopiteľnej výstavby, nielen masívnych betónových ohradení sa zdá, že ignorancia kultúrno-historických hodnôt najstaršej pamiatky v Tlmačoch pokračuje. Naskytá sa preto oprávnená otázka, aký je náš súčasný postoj ku kultúrne-mu dedičstvu?

Spracované podľa archívnych materiálov z Archívu Pamiatkového úradu SR, Štátneho archívu v Nitre a v Leviciach.

PhDr. Matúš Martinák
snímka autor

Konečne po dlhej prestávke spôsobenej Covid 19 sme sa mohli tešiť na atletické preteky. Zatiaľ sa do súťaženia zapojili len starší pretekári, ale veríme že sa postupene zapoja aj tí mladší.

Prvé preteky sa konali v Novom Meste nad Váhom, kde sa zúčastnili bratia Matej a Šimon Zálezľakovi. Sice chlapci sú už skúsení pretekári, ale v tento rok začínajú v staršej kategórii a preto sa tešíme, že sa presadili. Šimon ako mladší žiak si zlepšil svoje osobné rekordy na 60 m a 150 m a starší brat Matej si odniesol bronzovú medailu z behu na 60 m vo výbornom čase 7,83 s.

29. 5. 2021 sa konali M-ZsAZ jednotlivcov starších žiakov a starších žiačok v Trnave, kde sme mali piatich zverencov. Matej Zálezľák skončil na výbornom 3. mieste v behu na 150 m a tiež na 3. mieste v skoku do diaľky.

Skvelo zabodoval aj Jakub Sádovský, ktorý so svojím výkonom vo vrhu 4-kilovou guľou obsadil 3. miesto a v hode diskom bol opäť tretí.

Pekne si viedli aj Dominika Kováčová, Filip Devoša a Šimon Zálezľák, ktorí si zlepšili svoje osobné rekordy.

Na Majstrovstvách Stredoslovenského kraja 30. 5. 2021, ktoré sa z organizačných dôvodov museli konať v Nitre, by sa Matej Zálezľák, ktorý sa zúčastnil pretekov nesúťažne, umiestnil na 2. miestach v behu na 60 m a 300 m. Všetkým gratulujeme k pekným výsledkom a veríme, že aj naďalej budú úspešne reprezentovať Detský atletický klub Tlmače.

Helena Barátová

Aj bežecké sezóna sa pomaly rozbíha

Ani bežci to za posledný rok nemali jednoduché. Možnosti tréningovania boli dosť obmedzené a čo bolo najhoršie, niektorí sa ochoreniu Coronu nevyhli. S príchodom jarných mesiacov sa situácia začala trochu zlepšovať.

24. 4. 2021 sa konali Majstrovstvá SR a ČR na 10 km na dráhe v Senici.

Za AK Tlmače štartovala Katarína Došek a skončila na vynikajúcom 4. mieste s časom 39:20.

Ivan Došek sa medzi mužmi umiestnil na 14. mieste, jeho čas 38:17. V prvú májovú sobotu sa ako každý rok, tak aj teraz, mal uskutočniť už 38. ročník Tlmačského polmaratónu. Kvôli pretrvávajúcej zlej pandemickej situácii sa celé podujatie preložilo na sobotu 28. 8. 2021. Ale aspoň symbolicky si ho na 1. 5. spoločne odbehli Eva Seidlová a Miroslav Bátorovský.

V ten istý deň sa konal pri Rajci 11. ročník Borošovec – kros duatlon, kde AK Tlmače znova úspešne reprezentovali Katarína a Ivo Došek.

O týždeň neskoršie, 8. 5. sa v Žiline zúčastnila na maratónke Vodné Dielo Eva Seidlová, jej čas 4:18:19.

V sobotu 5. 6. sa v Banskej Bystrici uskutočnil 10. ročník Banskobystrického maratónu. Podujatia sa zúčastnilo 1044 prihlásených, z toho 765 mužov a 279 žien. Boli to polmaratónci, maratónci, bežci na 3,4 km, štafety na polmaratón, online polmaratón.

Z Tlmač polmaratónsku trať výborne zvládol Erich Hojčus, jeho čas 1:54:48. Maratón, 42 195 km dlhú trať, úspešne absolvovala Eva Seidlová, ktorá sa v kategórii žien nad 60 rokov umiestnila na 1. mieste, jej čas 4:20:25.

V silne obsadenej kategórii mužov nad 50 rokov zabodoval Miroslav Bátorovský, jeho čas 3:37:16.

Klub slovenských turistov v uplynulom období roku 2021

Prvé mesiace tohto roku boli poznačené covidovými opatreniami, čo samozrejme malo vplyv aj na turistické podujatia. Dokonca aj výročná členská schôdza bola v systéme on – line. Významná bola okrem iného tým, že došlo k výmene vedenia KST Tlmače. Za predsedkyňu Klubu bola zvolená PaedDr. Božena Dudáškova a podpredsedníčkou sa stala Mgr. Zita Nichtová. Nahradili tak Ing. Štullera a Ing. Pechu. Dlhú dobu sme sa nedostali ku klasickej turistike. Dobu čakania sme využili na úpravu nášho náučného chodníka Plešovica. Aj keď bol fyzicky dokončený, vždy je na ňom čo robiť, najmä udržiavať ho v čistote a funkčnom stave. 3. marca 2021 sme sa pustili do čistenia chodníka od odpadkov. Neuveríte, ako je chodník krásne „vyšperkovaný“ odpadkami rôzneho druhu. Najväčšie množstvo odpadu (5 plných igelitových vriec) sa vyzbieralo na krátkom úseku pod cintorínom. Človek by to nečakal, veď cintorín je miesto posvätné. O čom to svedčí? Odpoveď si dajte sami! Nevdojak sa mi pod pero tlačia slová kolegu, cteného to básnika:

*Vedľa cintorína vinie sa chodník,
šup bordel za plot - je tu taký zvyk.
V hrobchoch sa obrátia azda aj nebožtíci,
keď za plot hádžu odpad návštevníci.
Milí pozostali, aj návštevníci iní,
tí čo ste za bordel za plotom vinní,
nie je to predsa robota dáka,
vziať odpad tam, kde kontajner čaká!*

Koncom marca sme nesmelo uskutočnili Jozefovskú túru, tiež na náučnom chodníku. V apríli tohto roku sme začali zaujímavú sériu jedno dňových akcií – návštev „vartoviek“, strážnych miest proti tureckému vpádu do banských miest stredného Slovenska. Akcie sa konali za prísneho dodržiavania proti epidemickým opatreniam. Zatiaľ sme absolvovali 4 strážne vrchy: Kramársky vrch nad Pečeniciami, Luchtovskú vartovku v blízkosti Tekovskej Breznice, Vartu nad Čajkovom a Hrádok nad Bohunicami. Krásne a poutné túry s bohatou históriou.

V máji nás už čakala pravá turistika v nádherných pohoriach našej krajiny. Na začiatku mesiaca (6 - 9.5) sme sa dostali do Slovenského raja – juh. Ubytovali sme sa za prísnych epidemických podmienok v Palcmanskej Maši v penzióne NITA. Čakali nás dva dni náročnej turistiky. O tom sme sa mohli presvedčiť na druhý deň 7. 5. 2021. Túra na najvyššiu horu Slovenského raja – Juh – Havraníu skalu (1153 m) dala zabráť aj tým zdatnejším turistom. Z obce Stratená (805 m) sme sa vydali do-

Slovenský raj-juh. Zostup do Stratenského kaňonu

Vartovka nad Čajkovom

linou pod Sokolími skalami k Občasnému prameňu (960 m). Tu sa žarty končili. Nasledoval obťažný výstup na vrchol Havranej skaly. Ťažkým terénom, prudkými výstupmi sme sa konečne dostali na vytúžený cieľ. Havrania skala je vyhládokový kopec, samozrejme za dobre viditeľnosti, čo turistom nie je vždy dopriane. Väčšina z nás zostupovala Stratenským kaňonom zásobovaným množstvom vody, čo zvyšovalo nebezpečenosť trasy. Všetci sme však zostúpili bez straty „desiatky“. Náučný chodník „Stratenský kaňon“ ukazuje históriu oblasti, najmä z pohľadu hutníctva a ťažby rúd.

Druhý deň nášho pobytu v Slovenskom raji považuje autor príspevku za jednu z najťažších turistických akcií. Ale to nie je smerodajné. Kto prešiel Zejmarskou roklinou na Geravy, ten vie o čom je reč. V turis-

tike asi platí, že čím obťažnejšia túra, tým je krajšia. Tak je to aj s nami. Každý si pobyt v tejto časti Slovenského raja užíval po svojom. Naša skupinka schádzala z Gerav pod nedokončenou lanovkou do Dediniek. Odtiaľ unavení turistickým chodníkom do penziónu NITA.

Druhá zaujímavá akcia sa uskutočnila do Tisovca v Rudohorí. Ciele boli určené dva. Mohutný vápenecový vrch nad Tisovcom – Hradová (887 m) s početnými jaskyňami a Tisovská Voniaca (1113 m). Trasa na Hradovú je pomerne krátka, ale s prevýšením 475 m. V nej je zahrnuté všetko turistické: chodník krásnym lesom aj exponované skalné úseky. Tisovská Voniaca je výhľadové bralo medzi vrchmi Šarkanica a Strelnica. Početné druhy rastlín počas kvitnutia dávajú vrcholu charakteristickú vôňu, odtiaľ názov

Voniaca. 28 turistov si splnilo svoje predsavzatia aj napriek nepriazni počasia. Samotný Tisovec tiež ponúka svoje skvosty histórie. Veď rimavská dolina je známa dejateľmi slovenskej ďalekej i neskoršej histórie. Jún 2021 bude v znamení poznávacej turistickú akcie na hrady Šomoška a Filákovu.

Záverom treba povedať, že turistický život po každej stránke by nebol tak pestrý a naplnený bez pomoci nášho mesta. Patrí mu z našej strany veľká vďaka. Prajeme novému výboru KST veľa tvorivých síl pre realizáciu svojich plánov. Ešte jedno skromné želanie: Ak sme už dokázali postaviť náučný chodník, potom udržiame ho v takom stave v akom sa nachádza. Neznečistíme prírodu nielen okolo neho. Je to naša vizitka.

Jozef Pecha

Šachový klub mesta Tlmače

Vzhľadom na súčasnú situáciu sa aj šachisti Tlmač zúčastňovali súťaží organizovaných cez rôzne šachové portály. Túto možnosť využívala najmä mládež. Tomáš Béreš sa stal majstrom nitrianskeho kraja stredných škôl v zrýchlenom šachu. Oleksandra Khovpei na tomto podujatí obsadila tretie miesto v poradí stredoškôlačok. Róbert Bajnok aj Hana Havranová si vybojovali na tomto podujatí tiež miestenku na MSR SŠ. V nich sa v kategórii chlapcov najlepšie darilo opäť Tomášovi Bérešovi, ktorý obsadil 22. miesto, no s rovnakým počtom bodov len o pár miest nižšie skončil aj Róbert Bajnok, pre ktorého to bol taktiež mimoriadne úspešný turnaj. V kategórii stredoškôlačok sa umiestnila Oleksandra Khovpei na 24. mieste a Hana Havranová skončila 30.

V apríli sa konali aj MSR SŠ družstiev. Tlmačania nastúpili v zostave Tomáš Béreš, Róbert Bajnok, Oleksandra Khovpei, Ján Mederly, Hana Havranová a Tomáš Svorad. Tento tím bol jeden z aspirantov na titul.

Turnaja sa zúčastnilo celkovo 341 stredoškôľakov, ktorí tvorili 70 tímov. Hralo sa dve hodiny s tempom hry 7 minút + po každom ťahu bonifikácia 3 sekundy, a keď hráč dohrál partiu, do pár sekúnd hral ďalšiu. Takýto systém umožňoval odohrať niekomu cez 20 partii a niekomu neumožňoval ani len 10. Po zhruba polhodine hry dokonca tento tím v turnaji viedol, no konečný výsledok tímu príliš neprial. Tlmačania skončili až na 23. mieste. Tomáš Béreš mal byť lídrom tímu, no stihol odohrať len 9 partii, a tím skončil až na 97. mieste, hoci prehrál len jedinou partiu, a to s víťazom turnaja, teda exmajstrom sveta do 18 rokov. Lídrom tímu na tomto turnaji sa tak stal Róbert Bajnok, ktorý obsadil výborné 58. miesto. Tomášovi Svoradovi sa darilo tiež a skončil 82. Oleksandra Khovpei skončila na 145. mieste tesne pred Jánom Mederlym, ktorý bol 147. a Hana Havranová skončila na 256. mieste, hoci tiež len s 9 odohranými partiami.

V súčasnosti sa mladíci pripra-

Zľava Oleksandra Khovpei, Karol Borsik, Róbert Bajnok, Tomáš Béreš a dole Hana Havranová - Majstrovstvá kraja ZŠ a SŠ 2020

vujú na MSR v šachu mládeže, ktoré sa uskutočnia v Starej Ľubovni na prelome júna a júla, a zároveň na MSR v zrýchlenom šachu konajúce sa v Modre 12. 6., no tešia sa aj na účasť na mnohých ďalších turnajoch v lete a opätovný začiatok šachu na normálnej šachovnici proti živému súperovi.

Ing. Dominik Béreš

Znovuobnovenie Dobrovoľného hasičského zboru mesta Tlmače

Pred štyrmi rokmi sa partia mladých ľudí spolu s vyslúžilými členmi rozhodla obnoviť dlhoročnú tradíciu Dobrovoľného hasičstva v našom meste Tlmače. Po obnovení fungovania občianskeho združenia sa mesto rozhodlo zriadiť vlastnú hasičskú jednotku. Od momentu zriadenia jednotky sa jej členovia zúčastňujú na školeniach, praktických výcvikoch, zásahov, hasičských dozorov a rôznych činnostiach spojených s fungovaním hasičskej jednotky. Pravidelná fyzická príprava členov sa odráža na súťažiach v požiarnom útoku v rámci okresu, ale aj mimo neho. Každoročne sa členovia pripravujú aj na Územné kolo súťaže Dobrovoľných hasičských zborov, kde sa súťaží v disciplíne požiarny útok s vodou a štafeta.

Ako členov občianskeho združenia alebo hasičskej jednotky, nás je

možné vidieť na podujatiach organizovaných mestom Tlmače, Mestským kultúrnym strediskom Tlmače, Cyklistickým klubom Spartak Tlmače a inými organizáciami v meste, či mimo neho, kde zabezpečujeme hasičský dozor a vypomáhame aj organizačne (Tlmačská grámora, Tlmačský polmaratón, Cyklistický pretek v rámci Slovenského pohára, Medzinárodný deň nielen pre deti, Stavanie mája a iné). Naše poslanstvo sa snažíme šíriť medzi deti a mládež prostredníctvom ukážok na Základnej škole v Tlmačoch a tiež v materských školách v Tlmačoch a na Lipníku.

Prednedávnom sa náš Dobrovoľný hasičský zbor potešil z nového vozidla CAS 15 Iveco Daily, vďaka ktorému sa zlepšili podmienky pre potreby výjazdu hasičskej jed-

notky. Taktiež sa podarilo čiastočne zrekonštruovať vnútorné priestory hasičskej zbrojnice v areáli Služieb mesta Tlmače.

Výbor DHZ Tlmače

28.8.2021

**TLMAČSKÝ
POLMARATÓN**

38. ročník

**Divadelné dni pod
Slovenskou bránou**

memoriál bratov Držíkovicov

prehliadka neprofesionálneho činoherného
divadla dospelých a divadla mladých

17. - 19. septembra 2021
Spoločenský dom Tlmače - Lipník

DÚHALKA

**5. septembra
2021**

**Predpredaj
od 1.7.2021
MsKS Tlmače**

adriana.kuklova@mestotlmace.sk
0918 499 188, 036/634 2054, 0907 776 285

**2021 NOC
s Andersenom**

1. októbra 2021
18:00 - 8:00

**Mestská knižnica
Tlmače - Lipník**

